

Kontemplativní modlitba

Samuel Kamaleson

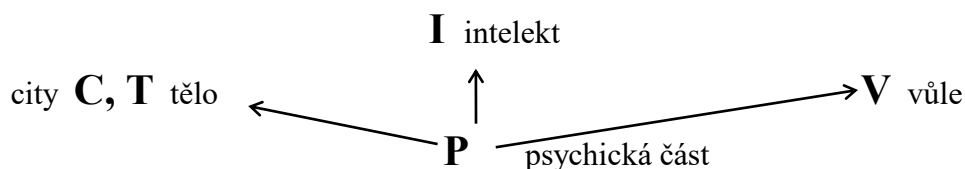
překlad vyučování v angličtině konaného v Maďarsku v roce 1986

Kontemplativní modlitba

Ga 2,19-20. Pavel říká - pro něco jsem mrtev, pro něco jsem živ. Tento vztah víry mne přivádí do nového typu existence, jež ukončuje starý život, který jsem dosud žil. Tato nová existence je dána Kristem, který ve mně žije, ale tento život je zde žit skrze víru v Syna Božího. Kdo je Syn Boží? Ten, který pro mne zemřel, ale který pro mne žije. Proto k němu mohu mít vztah.

Se starým stylem života končí i Pavlovo zákonictví. Pavel však žije stále. Je to opravdu reálné. Co je tak nového v jeho nové existenci? Je živ jenom pro Ježíše Krista. Jeho existence není etérická, ale přesahující (transcendentní).

Ttranscendence (přesáhnutí) je nemožná bez vzkříšení. Jak tedy člověk dokáže přesáhnout sám sebe tímto způsobem? Každý z nás nachází smysl své existence kolem nějakého středu:

Psychická část je výhradně moje a je nezničitelná. Nejde o tělo ani o mysl, není to duch, ale je to část mne samého, kterou mi Bůh dal, která je opravdu moje. Smysl své existence nacházím v tom, že se soustředím kolem některého středu; viz schéma.

City a tělo. Dávám je dohromady, ale dají se také oddělit a zkoumat je zvlášť. Mohu tedy nacházet význam své existence výhradně v tělesných žádostech a ve svých citech. Dobré je tak to, co pociťuji jako příjemné, co chutná příjemně, a to chci dělat. V tomto lze nacházet význam existence, ale není to celý smysluplný život. Právě tady nacházejí význam své existence zvířata.

Když se marnotratný syn vzpamatoval, řekl si: „Nejsem vepř, mám přece Otce, mám domov, mám kam jít“ (L 15,16-19).

V lidské bytosti působí intelekt, a proto říkáme, že žít jenom tak, abychom vyhovovali tělu a citům, to není všechno. Neuspokojuje nás to, musíme používat i svého rozumu.

Intelekt. Můžeme se soustředit kolem svého intelektu a tvrdit, že ten je smyslem našeho bytí. To je velmi přijatelné. Život se však nedá vměstnat do jasně vyhraněných kategorií rozumu. Například láska, tu nelze rozumově vyjádřit. Pokud ano, není to láska.

Láska má svůj vlastní rozum. Lidé dělají nerozumné věci pro ty, které milují. Jaké je tedy rozumné vysvětlení Kristova kříže? Bůh miluje. A tak žádný jiný důvod nemůže pohnout Boha k tomu, co udělal. Láska přesahuje rozum. Dokonce i lidé s vysokým intelektem cítí, že rozum nám nestačí. Musí tu být ještě něco, co by doplňovalo lidskou osobnost. A tu se objevuje vůle.

Vůle. Tam, kde se objeví vůle, lze přesáhnout nejen intelekt, ale i city a věci tělesné. Mohu se rozhodnout dělat i věci, které jsou nepříjemné, proti rozumu (1 K 13,4-7). To všechno je akt vůle. Není závislá na vnějších podnětech. Vytváří si podnět vlastní. Vůle (V) je svobodnější než předchozí dvě roviny (C,T,I). Člověk může chtít věci nepříjemné, může chtít i věci, které jeho

samého zraňují, ale jde proti rozumu. Ten říká - když to uděláš, bude to vlastně proti tobě, ale silná osobnost řekne - stejně to udělám! Známe to všichni.

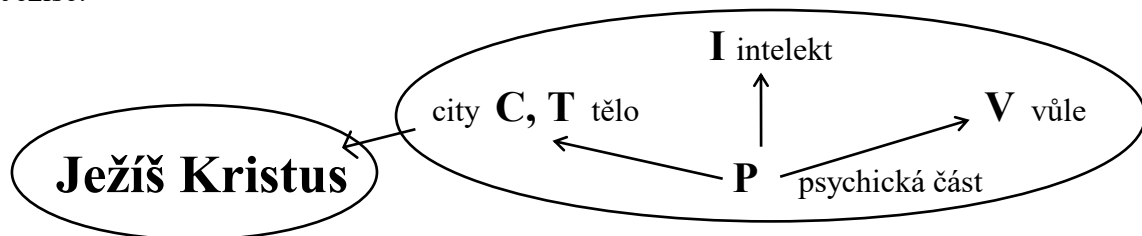
Matka prosedí celou noc nad plačícím dítětem. Co ji k tomu vede? Láska k dítěti.

Když se objevuje vůle, osvobozuje člověka, jde o největší úroveň svobody. Už nejsem zajatcem. Když budu správně používat svůj rozum, mohu se dostat dokonce až nad rozum. Je tu ale problém. Jestliže má vůle není řízena Boží vůlí, stává se tyranskou.

Otec řídí svou rodinu železnou rukou. Děti se ho bojí. Jakmile odejde z domu, pocítí všichni úlevu a navazují mezi sebou normální vztahy. Při jeho příchodu zaujímají opět svá místa, berou si knížky a vracející se otec shledává vše „v pořádku“. Klame sám sebe, protože si představuje, že od jeho odchodu do příchodu se nic nezměnilo.

Vzpomeňte si na filosofa Nietzscheho a jeho nadčlověka. Objevuje se, když se uplatňuje vůle. Pamatujete se na politickou ideologii, která na Nietzscheho filosofii byla postavena? Politika třetí říše. Jak byl svět blízko katastrofě! Vůle, která není ovládána Boží vůlí, a je-li silná, stává se tyranskou.

Křesťanu to nestačí. Bere toto všechno a ukládá kolem Ježíše Krista. I jeho já je soustředěno kolem Ježíše:

Ježíšova vůle je tedy vyjadřována do vůle křesťanovy! Křesťanský učeník chce činit vůli Ježíše Krista, Jeho milostivou vůli. Protože je křesťanova vůle podřízena vůli Boží, není tyranská, ale zrcadlí vůli Ježíše Krista. Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus (Ga 2,20). Jak je to možné? Vůle, která je ve mně, chce Jeho vůli. Mohu mít k němu vztah? Zajisté, vždyť pro mne zemřel, pro mne byl vzkříšen. Není většího vztahu, než je tento. Mohu chtít Jeho vůli a moje vůle pak souznívá s Jeho vůlí. Proto Pavel může říci: „Už to nejsem já, kdo žije. Já žiji pouze, je-li má vůle nezávislá, ale ona je teď podřízena Jeho vůli, takže žije ve mně Kristus, a přece jsem živ, protože mám vůli chtít.

V těchto třech kategoriích (C,T,I,V) se člověk nepřesahuje, ale ponořuje se do sebe. V běžné meditaci je problém v tom, aby se člověk neobrátil do sebe, neexistuje-li předmětný bod, k němuž se lze upřít. Jsou tu nabízeny určité zvuky, které se opakují, jisté body, na které se člověk soustřeďuje. K čemu obrátíte svou vůli, to vás ovlivňuje. Je-li to nicota, k níž se upíráte, nic k vám nepřichází. V celé oblasti je prázdnota, a realita každodenní existence z toho nedostává žádnou podporu a sílu. Zvuky požadované pro koncentraci jsou např. v Indii velice často jména hinduistických bohů. Podvědomě jsou vyslovována jména bohů, kteří nemají žádný vztah ke kříži.

Tyto tři kategorie (C,T,I,V) vám nikdy neumožní, abyste překročili svou lidskou existenci. Musíte být vedeni osobou, která vstala z mrtvých dřív. Pak se toto přesáhnutí může stát!

Pavlovo soustředění se týkalo Kalvárie, prázdného hrobu, vzkříšení. Soustředíme-li se na Krista, který vstal z mrtvých, měníme se, abychom byli jako On. Používáme-li jména neznámých bohů, zbavujeme se obsahu, který by mi měl být dán. Tito bozi pro nás nikdy neumřeli, neprokázali nám lásku. Jaký k nim můžeme mít tedy vztah? Je to nemožné, nemyslitelné. Ježíš Kristus pro mne však zemřel, vstal pro mne z mrtvých, hledá mne. Přišel, aby se mi dal, proto k Němu mohu mít vztah a Jemu se dávám.

Před lety přijela do Indie proslulá hudební skupina Beatles. Lidé se jim odevzdávali. V USA před nimi dívky padaly na kolena. Beatles byli bůh. Měl jsem studenta teologie, který o Beatles

věděl víc než o bibli. Říkal, že toto je beatová generace. Problém je v tom, že Beatles nemohli vzít lidi mimo lidskou existenci. Postupně se ukazovalo, že jsou právě tak zranitelní jako jejich následovníci. Totéž platí o každé jiné lidské bytosti. Nemohou vás vzít mimo lidskou existenci, protože tam nikdy nebyli.

Pouze jediný vstal z mrtvých. Život soustředěný kolem nějaké jiné lidské bytosti nemůže nikdy vytvořit přesáhnutí mé existence, protože jakkoli je tato lidská bytost veliká, je uzavřena do vlastní existence. Ale Ježíš Kristus vstal z mrtvých! On zná lidskou existenci, a může uvnitř ní navazovat vztah ke mně. Zná hlad, žízeň, samotu, odmítnutí, duševní muka, krutou bolest, nespravedlnost. Není nic, co by neznal. Může tedy ke mně navazovat vztah a já mohu navazovat vztah k Němu.

Stanu-li se takto Jeho učedníkem, vezme mne z mé existence tam, kde je On. Umožní mi jít za Ním tam, kde teď panuje jako Pán. Mohu tedy přesáhnout vlastní existenci, mohu být víc, než jsem teď. To nedokáže pochopit lidé, kteří tento přesah (transcendenci) neznají.

Jak mohl Jan Hus zemřít s takovým triumfem? (Zpíval.) Co mu dávalo sílu? Můžeme jen říci, že mu ji dal Ježíš. Byl to však způsob života, který žil před tím a který ho vycvičil, aby tohoto stavu dosáhl.

Je to přístupné každému z nás. My také můžeme přesáhnout omezující prostředí a dokázat mnohem více. Pavel to v listě Korintským nazývá duchovní existencí (1.K 2,9). Takového člověka pojmenovává duchovním člověkem. Člověkem, kterého řídí Duch svatý (1.K 2,14-16). Takové přesáhnutí vlastního bytí vyvolává duchovní možnosti. Čím více chci uskutečňovat Jeho vůli, tím méně jsem svazován citovým a tělesným (C,T) i vázaností na intelekt (I). Objevuje se nový typ existence, kdy je člověk vedený Duchem Božím. Je svoboděn od strachu, vázaností a zná existenci apoštolskou. První krok k této existenci je možný, jestliže člověk ví, jak se vnořit do přítomnosti Boží.

V první kapitole Efezským Pavel mluví o osobním požehnání, které Bůh dává tobě i mně. Požehnání svatého Ducha, přijetí za syny, odpuštění hříchů. Ve druhé kapitole mluví o společenství. Jaký máme mít vztah jeden k druhému my, kteří jsme poznali Ježíše Krista. Pavel říká - jsme teď nová rodina, rozdíl mezi židem a pohanem jsou pryč. Z obou jsou křesťané, oba přicházejí k Bohu vírou a najednou vytvářejí nové společenství, Boží rodinu, kde nejde už o to, kdo je žid a kdo pohan. Ve třetí kapitole říká Pavel: "Vám, kteří jste tou novou rodinou, dal Bůh velikou odpovědnost; odstranit nedorozumění v myslích lidí kolem vás."

„Je to veliké tajemství Boží, kde skrze svého Syna přináší mír mezi lidmi a vytváří z nich jednu rodinu. Toto tajemství jim musí být oznámeno. To je část evangelizace, ke které nás povolává. Tak může Ind jako já nalézt řeč s těmi, kdo jsou z Prahy. Není to tajemství? Jak je to možné?“ zdůrazňuje Samuel Kamaleson.

Stejný druh lidí je na celém světě. Bez ohledu na kultury patří nyní ke stejné rodině. To je tajemství! Pavel říká: „Řekněte to celému světu, je to vaše odpovědnost. V Praze, Madrasu, Los Angeles, kdekoliv jste!“ A pak se modlí tuto velmi důležitou modlitbu (Ef 3,14-21).

Protože mám tuto odpovědnost, poklekám před Otcem, od něhož pochází každý nebeský i pozemský rod. Je mým Otcem, vaším Otcem, je ten, v němž bylo vytvořeno společenství.

Modlím se za tyto věci:

Ef 3,16; aby dal sílu skrze Ducha svatého. Budete vnitřně silní, Duch svatý k vám bude promlouvat, upevní vaši novou totožnost, že jste dítky Božími. Duch svatý mi říká pravdu a v tom je ta síla. (Ř 8,14-16). Pavel prosí, aby byl posílen vnitřní člověk, takže to kolem nás už neohrozí. I když vás bude málo, nebudete se cítit zastrašeni.

Ef 3,17; aby Ježíš Kristus byl ve vás skrze víru. Jak mi Duch svatý ukazuje stále víc mou totožnost, otvírá můj život víc a víc Ježíši Kristu a říká: „Človče, neboj se, Ježíš tě neodsoudí. Jestli víc zná tvůj život, víc ti pomůže. Přichází, aby ti pomohl. Tak mu otvírám víc svůj život a Ježíš se zmocňuje víc a víc mé bytosti a řídí ji. Člověk pokračuje v podřízení se Ježíši Kristu.

Příklad: Chlapec se stává křesťanem v šesti letech. Vše je v pořádku, ale chlapec roste a s ním i jeho svět. Začíná chápat nové věci, a když je mu třináct, cítí nový silný pud - sexuální. Začíná se divit: „Ztratil jsem vztah k Ježíši Kristu? Proč mne to táhne pryč?“ Duch svatý říká: „Nic jsi neztratil, to je nová věc ve tvém životě. Svěř to Ježíši Kristu, On tě bude řídit.“ Všechno, co chlapec má udělat, je přenést tento nově probuzený pocit pod kontrolu Ježíše Krista.

V životě učedníků se toto děje neustále. Nové věci v životě jsou přinášeny pod kontrolu Ježíše Krista. Duch svatý nám pomáhá. Dává nám jasno, upevňuje nás a poddává nás Kristu.

Pro dospělé je silným pocitem strach. Co mi kdo udělá? Co znamená nevráživost proti mně? Co znamená pro můj postup? Zlikviduje to mé možnosti? To jsou důležité otázky. Duch svatý upevňuje mou totožnost a říká: „Nestarej se, přines to pod kontrolu Ježíše Krista. I toto patří Jemu. On je Pán. Pavel říká - On bude řídit větší oblasti ve tvém životě (Ef 3,20).

Kořeny našeho života jdou do jisté půdy. Může to být světská půda nebo půda lásky na Kalvárii. Máme tedy dvě možnosti. Jdou-li mé kořeny do světské země, ovoce mého života tak stále chutná.

Přípodobnění: V Indii máme mnoho ovoce. Každou sezónu máme nové druhy. Vynikající ovoce je mango, máme hodně druhů. Jdeme do mangového sadu, kde je spousta stromů, utrheme si z jednoho stromu a okusíme. Je to báječně sladké. Jdete dál a okusíte mango z jiného stromu. To už tak sladké není. Zeptáte se sadaře v čem je rozdíl? Odpoví velice rychle: „Je to půdou. Kořeny jednoho stromu jdou do jedné půdy, druhého do jiné.“ Stejný druh manga a jiná chuť.

Půda, do které jsou zapuštěny mé kořeny, ovlivňuje život, který žiji. Nejdou-li do půdy lásky na Kalvárii, ale do půdy světské, plody mého života budou také světské. (Něco udělám a vy se odvděčíte; uříznete mi ucho, já vám také; dáš mi facku, vrátím ti dvě.) Nemám sílu dělat nic jiného, protože mé kořeny jsou ve světské půdě. Pavel říká: „Budu se modlit k Bohu, aby vaše kořeny byly v Jeho lásce“ (Ef 3,17).

Ef 3,18; dostanete dar pochopit rozměry Boží lásky.

Ef 3,19; poznáte Kristovu lásku a pak budete prostoupeni Kristovou plností.

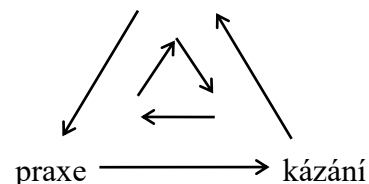
Kontemplativní modlitba umožňuje ponořit se do Krista a vytváří možnost být v Jeho lásce. Pokud bychom nebyli takto ponořeni do Jeho lásky, naše reakce nebudou odlišné od reakcí světa. Evangelizace, která je naším cílem, bude takto omezována. Ve světě, kde žijeme, nemůže rádio ani televize zabezpečit evangelizaci. Musí mluvit naše životy. Jestli k tomu nedochází, nelze evangelizovat. Jestliže je naše reakce reakcí světa, není zde nic přitažlivého. Proto se Pavel modlí tu modlitbu v Ef. 3. **Kontemplativní modlitba umožňuje ponoření se do lásky Boží a produkuje plody, které svět hledá.**

Důvody pro kontemplativní modlitbu

1. Upevnit Boží vůli pro sebe sama, znát přesáhnutí skrze Ježíše Krista. Moje mysl je kolem Ježíše Krista, On je středem smyslu mé existence. Potřebuji prakticky porozumět umění kontemplativní modlitby.
2. Aby byla evangelizace účinná, musí kořeny mého života jít do lásky Boží, nikoliv do světské půdy.
3. Abychom byli účinní ve společenství. modlitba

Život učedníka je ovlivňován třemi skutečnostmi:
modlitbou, slovem a činností (poslušností).

Můžeme to vyjádřit rovnostranným trojúhelníkem:

Praxe není akce pro akci, ale kontemplativní akce. Myslím, znám svou totožnost, navazuji vztahy k okolí a říkám si: „Protože mám tuto totožnost, budu jednat takto.“ Praxe tedy vyvěrá z osobní totožnosti. Protože jsem učedníkem, jednám v tomto prostředí takto. Protože jsem dítětem Božím, nemohu jednat jinak. Praxe je tedy výsledkem úvahy o mé totožnosti, o mém okolí a o faktu, že musím něco udělat a nemohu zůstat mimo. Všechny tři věci (modlitba, praxe, kázání) jsou navzájem propojeny.

Kázání dává obsah mé modlitbě - ze Slova odhaluji, za co se mám modlit, proč se modlit, jaká je nezbytnost denní modlitby, jakou mám mít kázeň.

Modlitba podpírá kázání - když člověk káže, učí; někdo se modlí, jinak je kázání bezmocné. Stejným způsobem podporuje modlitba akci. Z kontemplativní modlitby vychází uvážlivá akce. Slovo, které se káže, dává obsah modlitbě, ta dává obsah praxi a já žiji tak, jak mám žít.

Stejně **praxe závisí na modlitbě** - když Pavel a Barnabáš byli posláni na misi, církev v Antiochii se za ně modlila. Kladla na ně ruce a poslala je (Sk 13,3). Nepřestávala se však za ně modlit a nezapomněla na ně. Stejně je to s námi. Praxe je podporována modlitbou a ukazuje nám, za co se modlit. Kázání určuje směr akce. Jsem učedníkem. Co udělám, bude-li ohrožen můj život?

Sk. 7 vypráví, že Štěpán raději položil svůj život, než aby řekl lež. Je mi tedy jasné, že jsem-li učedníkem Ježíše Krista, nemohu užít lež jenom proto, abych žil. Kázání tedy dává praxi směr, a stejně praxe dává směr kázání. Byl jsem tam, vím, o čem mluvím. Kvůli vaší i mé činnosti můžeme zdůvodnit, o čem mluvíme. Jsem-li poslušný, mohu zdůvodnit, mluvím-li o poslušnosti. Šimon Petr řekl - hlásáme vám, co jsme viděli (Sk 4,20). Jan říkal - hlásáme vám to, čeho jsme se dotýkali, co jsme cítili (1.J 1,1).

Kázání vyživuje činnost, činnost odůvodňuje kázání. Tam, kde není známa tato závislost, modlitba je izolována od činnosti a kázání, stáváme se etérickými bez vztahu ke světu, ztrácí to smysl. Kázání, které nemá výsledky v modlitbě a v praxi, se stává duchovní zábavou. Je to pak show, abychom přitáhli lidi, říkali jim pěkné věci pro potěchu a není tam autorita Božího hlasu.

Bez modlitby a kázání se praxe stává pouhým lidským dílem, nemá Kristův obsah. Chceme prostě něco udělat, a tak to děláme.

Nejprve je nutno vědět, jak se modlit s ponorem do Boží přítomnosti. Společenství, které toto neví, nebude jednat tvořivě. Vedoucí, který toto nezná, nemůže tvořivě vést. Kontemplativní modlitba je tedy velmi důležitá.

Může být kontemplativní modlitba porovnána s modlitbou, kterou používáme běžně?

Jsou tři stupně modlitby:

1. **Ústní** (jazyková) modlitba. Zde hraje roli jazyk. Mluvíme, můžeme ji číst nebo zpívat. Jazyk, který používáme, má svá omezení, protože slova mají omezení. A při skutečném kontaktu s Nekonečným nás slova omezují. Slova jsou také ovlivňována naší přítomnou myšlenkovou kondicí. Někdy se dokonce modlíme pro sluch druhých lidí. Žalmista říká totéž, někdy to také dělá, chválí Boha za nás. Přemýšlíme o minulosti a chválíme za to Boha. Používáme však svého rozumu, který naši modlitbu řídí.

2. **Meditativní** modlitba. Rty mohou být v klidu. Můžeme se dokonce v meditaci ztratit a mysl je zasnoubena s Bohem. I tento typ má však svá omezení. Opět je to omezeno mým přítomným chápáním a nitrem, nemožňuje to rozvinutí.
3. **Kontemplativní** modlitba. Vedoucí roli hraje srdce. Vůle se stává aktivní. Vcházíme do přítomnosti Boží a svou mysl a rty necháváme v klidu. Naše mysl netěká různým směrem. Je v klidu. Srdcem a svou vůlí hledáme lásku a milost Boží, vědomí Boží přítomnosti poznané a milované. Kontemplativní modlitba vychází z jádra naší bytosti. Dochází k hlubokému vnitřnímu ozdravení a člověk je osvobozen od popudů k žárlivosti, závisti a od ostatních věcí.

Ježíš přišel k Šimonu Petrovi: „Miluješ mne víc než ti druzí?“ Šimon okamžitě odpověděl: „Samozřejmě“ (J 21,15). Ježíš řekl: „Tak mne poslouchej!“ Kontemplativní modlitba má tyto dvě polohy. Ve svém srdci říkám - Pane, miluji Tě víc než všechno ostatní. Moje mysl ztrácí kategorie, protože je-li to víc než všechno ostatní, nač by byly kategorie? Má vůle okamžitě říká - Pane, co chceš, abych udělal, já to udělám. Dostanu se tedy do stavu, kdy mohu poslouchat Boha a nebudu už otrokem svých citů, dokonce se osvobodím od svého intelektualismu.

Aby se člověk připravil k tomuto stupni, musí být ochoten „ztrácet s Bohem čas“. Jste-li příliš činorodí, sedněte si v klidu; to není ztráta času. Mám-li žít jako učedník v nepřátelském prostředí, potřebuji to víc než cokoli jiného.

Někteří říkají: „Protože mám moc práce, nemám čas se modlit“. Vydávám-li se na dlouhý výlet a připravuji si auto, nemohu zanedbat doplnění nádrže benzínem. Jestli udělám všechno ostatní, vezmu si: ponožky, kravatu, kabát, košili, ... a vyjedu bez tankování; po půl kilometru se mi auto zastaví a já se opozdím, jsem hlupák. Mohu zapomenout vázanku, ale nesmím zapomenout na benzín.

Kontemplativní modlitba je takový druh doplňování energie. Jestliže mám tolik práce, že to vynechám, jsem blázen. Důsledný křesťanský vítězný život vyžaduje, abych se učil tomuto umění modlitby.

Promysleme si otázky:

Co je modlitba? Žd 10,19-20; Ž 27,8. Neodpovídejte pouze, že je to rozhovor s Bohem, ale uvědomte si, kdo nás před Bohem zastupuje. Ježíš je v přítomnosti před Bohem, zná naše nedostatky, proto se za nás modlí. To mějte na paměti, když uvažujete o svém vlastním životě modlitby.

Co nacházíme v Ježíšově modlitbě? Mk 1,31-35. Časně ráno vstal a šel se modlit. Uvažte, že i Ježíš cítil potřebu kontemplativní modlitby. Jsme-li já a vy povoláni ke službě lidem kolem nás, musí být náš život zakotven v modlitbě (J 11,41-43). Můžeme se modlit neustále? (1Te 5,16-18). Je možné se modlit nepřetržitě?

Mnoho z vás se ptá, jaký vztah má kontemplativní modlitba k běžné modlitbě. Říkali jsme, že jedním z požadavků pro růst v učednictví je dýchání, což je modlitba. Je naprosto nezbytná. Modlitba a uctívání je jako vdechování čerstvého vzduchu a vyznávání hříchů je jako vydechování. Modlitba je víc než jenom prosby o něco (Mt 6,8). Modlitba je víc než prosba Boha o pomoc. Bůh ví, co potřebujete. Modlitba je skutečně radostí našeho Otce. Můžeme se těšit ze vztahu a Jeho přítomnosti (Žd 10,19-22). Pro Ježíše Krista můžeme teď vstoupit s ním do nejsvětějšího svatostánku. Modlitba nemusí být na kolenou. To jsou základní věci, o kterých všichni víme. Otázka, kterou lidé často kladou je - jestliže Bůh ví o všem, co potřebujeme, proč mu to máme ještě říkat?

Nový zákon uvádí aspoň pět jiných důvodů k modlitbě, než jsou prosby.

1. Potřebujeme mít prožitek ze společenství s Bohem. Skutečná modlitba je obecenství s Bohem (1K 1,9; Žd 27,8). Pro kříž a zmrtvýchvstání skrze Ježíše Krista byla otevřena nová cesta přímého přístupu k obecenství s Bohem (Žd 10,19-20).

2. Nacházet očisťování a odpuštění. To je součástí modlitby (2Pa 7,14; 1J 1,9). Jak mám Bohu vyznat hříchy, když ne skrze modlitbu? Modlitba je cesta k očisťování. Ponecháme-li hřích tak jak je, zakryje náš vztah s Bohem a naše vzájemné vztahy, a nakonec i náš vztah k sobě samému. (Ž 66,18).

3. Musíme být připraveni k duchovnímu zápasu (Mt 26,41). Ježíš nás napomíná, abychom bděli a modlili se (Ef 6,18); neustále bychom se měli modlit. Modlitba se stává prostředkem duchovní výbavy. Jak se uskutečňuje tato výbava modlitbou? Jestliže je má mysl citlivá pro Boží věci a moje srdce mu odpovídá, Bůh vyjasňuje mé vidění. Mohu věci vidět lépe. On otevírá naše oči, abychom viděli, co dělá nepřítel. Jinak svaluji vinu na druhé lidi a lidé se stávají mým terčem, místo abych si uvědomoval, že je používá někdo jiný. Takto vyhrát nemůžeme (2K 2,11). Je-li moje mysl ochotná přijímat Ježíše Krista, slyším, co mi říká, a Jeho Duch mě vede. Tak jsem ve styku se svým Pánem, a mohu lépe odporovat ďáblu. V listě ke Korint'ánům říká Pavel, že máme mysl Kristovu v Duchu svatém (1K 2,16).

4. Umožnit Bohu, aby projevil svou moc. Modlitba spravedlivých mužů a žen mnoho prospívá (Jk 5,16). Jestliže chceme, aby se staly určité věci v naší zemi, musíme se oddat modlitbě, protože nás k tomu písmo vybízí (2 Pa 16,9; Žd 4,16). To jsou konkrétní věci, ke kterým nás bible vybízí. Jestli jsme je nevyzkoušeli, nedělá je to falešnými. Stále platí. Je třeba je zkoušet neustále.

5. Potřebujeme se modlit, abychom konali Boží vůli (1Te 5,16-18). Pavel říká - radujte se! Jak se mohu radovat, je-li mé srdce smutné a jsem v depresi? Pavel říká - chval Ho, děkuj Mu stále a potom se budeš radovat. Má pravdu. Kde není chvála v duši, tam není radost. Když nejsem schopen děkovat, tak v tom žádná radost není. Mám protažený obličej, který nijak nezáří; pak přesvědčuji druhé spíš o pekle než o nebi, a přece říkám, že je Ježíš v mém srdci. To není moc logické. Mám-li se radovat, musím se Ho učit chválit a děkovat za všechno.

Modlitba je tedy mnohem víc než jenom prosba. Aspoň v těchto pěti bodech je něčím jiným než jenom prosbou. Ježíš sám dává příklad modlitebního života.

Co se od něj můžeme učit? Ježíš se modlí často (L 18,1). Neustále k tomu vybízí učedníky. Uvedu některé odkazy z bible, které nám ukazují, že nevymezoval žádný určitý čas pro modlitbu.

Vstával velice brzy ráno a šel se modlit (Mk 1,35). Někteří z velkých svatých, se kterými jsem byl, vždycky vstávali k modlitbě velmi časně, někteří už dokonce ve čtyři hodiny. To samozřejmě není jediný čas k modlitbě. Některým by to zcela změnilo rytmus dne a jiní by se potáceli polomrtví. Nežli se sami ukázníte, můžete se modlit jindy.

Ježíš se také modlil pozdě večer (Mt 14,23). Není to nijak zvlášť záslužné, když se umrtvujete a vstáváte ve tři hodiny ráno. Dokážete-li se ukáznit, je to výborné, protože ráno je vaše mysl jasná, a můžete uvažovat jednodušeji. Někteří jsou zase ráno neschopni jakéhoko-li myšlení. Můžete se modlit i pozdě večer, ale **měli byste mít pro modlitbu pravidelný čas.**

Ježíš se modlil celou noc (L 6,12). Než učinil závažné rozhodnutí, modlil se Ježíš velice dlouho. Modlit se celou noc by se mnohým zdálo být neúnosné. Po pěti minutách už bychom nevěděli, za co bychom se měli modlit. V pěti minutách se modlím za své potřeby, za potřeby své ženy, dětí a co dál? Jak se modlit celou noc? Ale modlitba není jenom prosba. **Modlitba je více ztrácení se v Boží přítomnosti.** Musím se to krok za krokem učit. Ježíš trávil dlouhý čas na modlitbách.

Také se ovšem modlil krátce (L 10,21), když byl naplněn radostí z Ducha svatého. Modlil se tak mnohokrát. Vzpomeňte si na kratičkou modlitbu před tím, než vyvolal Lazara z hrobu (J 11,41-42). Všechny tyto věci nás povzbuzují, abychom používali různé způsoby modlitby. Jestliže však Ježíš potřeboval tolik času k modlitbě, kolik jej potřebujeme my? Ježíš se modlil často. Modlil se sám (L 5,16). Potřebujeme také taková osamělá místa.

Ježíš se modlil při práci (L 10,21-23; J 11,41-43; J 12,27-30). Můžeme se modlit při umývání nádobí, při řízení auta, (máme-li rovnou cestu) nebo můžeme požádat spolucestujícího, aby se modlil. Manželé mohou spolu vytvořit velice silný modlitebný život a mohou se modlitbou vzájemně přibližovat, až prostupovat.

Ježíš se modlil před důležitými rozhodnutími - vyvolení učedníků (L 6,12-13); před ukřižováním (Mt 26,36-39). Před závažnými věcmi si vždy vyčlenil čas na modlitbu. V našich rodinách bychom to měli také dělat.

Ježíš přisoudil modlitbě první místo (Mk 1,32a35); uprostřed služby si vždycky udělal čas na modlitbu. Ježíš přisuzuje modlitbě velkou důležitost. V modelové modlitbě, kterou dal Ježíš učedníkům (Mt 6,9-13), nás učí správnému chápání důležitosti modlitby. První se má týkat Boha, teprve potom potřeb člověka. Jestliže je to obráceně, je modlitba jaksi postavena na hlavu.

Tímto úvodem se vrátíme ke kontemplativní modlitbě. Řekli jsme si, že má tři stupně:

1. ústní - používáme **rtů** a vyslovujeme Bohu naše prosby.
2. meditativní - užíváme **mysli**; přemýšlíme o Bohu, o vztazích, hledáme porozumění a snažíme se nahlédnout dovnitř.

3. kontemplativní - zde je zapojeno **srdce**, naše vlastní vůle je mimo. Je to hledání Boha v lásce a podřízenosti tam, kde se člověk snaží ponořit do Boží přítomnosti. Vědomost Boha se stává osobní a Bůh je osobně milován. Mnoho mladých lidí právě toto hledá. Důvod, proč hledají východní mystiku, je částečně i v tom, že tam jim to nabízejí. Nějak se nám ale v tomto vytratila naše tradice. V církevní historii existují veliké písemnosti, které o tom vypovídají. Otcové Jednoty bratrské (Moravští bratři) byli velcí lidé v této oblasti kontemplativního vztahu k Bohu. Nemůžeme tedy říci, že je to pro nás cizí. Nanejvýš můžeme říci, že nám to není moc známé. Je však třeba se v tom cvičit. Než člověk vejde do kontemplativní modlitby, prochází určitými stupni.

Užitek z kontemplativní modlitby

1. Především nám umožňuje, abychom si **odpočinuli v Jeho přítomnosti**, v Jeho míru. Učedníci byli na lodi, byl tam také Ježíš a spal. Strhla se bouře a učedníci byli zmateni, tak ho začali budít: „Tobě je to jedno, že hyneme?“ (Mk 4,38). To je ohromující otázka. Byl také na lodi a oni mu neřekli, že by mohl zahynout. Řekli pouze: „My hyneme, a ty si spíš! Jak se o nás staráš?“ Co tím mysleli, bylo, aby vstal a podílel se s nimi na jejich zmatku. „Jinak nemůžeme uvěřit, že máš o nás nějakou starost. Když hyneme, tak si spíš“. Řekl: „Co jste to za lidi? Kdy konečně poroste vaše víra?“ (Mt 8,26). Co tím myslel? „Místo toho, abyste mne vtahovali do vašeho znepokojení, proč nejdete do mého míru? Já jsem v lodi, spím, mám bouři i vítr pod kontrolou. To víte. Nemohli byste raději vejít do mého míru a mne nežádat, abych se podílel na vašem zmatku?“

Kontemplativní modlitba nás uvádí do Božího míru. Umožňuje uvolnění, napětí povoluje, vzrušení se uklidňuje. Úzkosti a obavy se skládají u Jeho nohou. Skutečným středem touhy se stává Bůh. Svou schopností toužit toužíme po Bohu.

Často se sami mateme. Naše schopnost toužit se stává vlastním cílem, který uctíváme. Touha je dána všem lidským bytostem. Bylo to proto, abychom schopností toužit, toužili po Bohu. My to obracíme. Uděláme touhu Bohem a uctíváme svou touhu samu o sobě. Když vcházíme do Boží přítomnosti, touha je prostředkem, který končí.

2. **Nenásilí je vzorem života**. Když vím, jak se mám kontemplativně modlit, musím žít sám se sebou v míru. Nemohu uvnitř používat násilí, pokoušet se vnucovat svou vůli jiným. Pýcha, žárlivost, hněv, obzěrství, chlípnost, lenost jsou násilné činnosti. Když se ztratím v kontemplativní modlitbě, přestávám s násilnostmi. Násilí nejsou jenom jaderné bomby! I bez jaderných zbraní se můžeme dopouštět násilí jeden proti druhému. Máme mít nenásilný vztah v sobě. Kontemplativní modlitba je tím, co nás k tomu vede. Mám-li mysl Kristovu, jsem nenásilný a jemný. Místo

nenávisti jsem soucitný, místo zlých žádostí se dávám. Místo pomstychtivosti a odplaty mám sebedávající lásku, abych mohl milovat toho, kdo mě uráží. Kontemplativní modlitba mi tedy pomáhá, abych se stal nenásilným a milujícím člověkem.

3. **Přeměňuje naši osobnost.** Začíná se to projevovat na našem každodenním životě. Jestliže se v naší běžné modlitbě snažím ukrýt svoji přítomnost před přítomností Boží tím, že říkám spoustu věcí, v kontemplativní modlitbě jsem prostupován Jeho přítomností a ovoce Ducha svatého se stává mou součástí. Tím začíná přeměna osobnosti jedince. Člověk se stává přitažlivý. Negativní člověk není nikdy přitažlivý, ani když je fyzicky krásný. Člověk, který dovede ovládat své vášně, je velice přitažlivý a pěkný. To je přeměna osobnosti.

Mohu vám nabídnout k přečtení knihu. Je to starý klasik z roku 1350. Autor je neznámý a anglický titul je THE CLOUD OF UNKNOWING (Mrak neznalosti). Knihu vydal Penquin Classica v roce 1961. Jde o to, že je zde mrak, který nám brání, abychom poznali Boha. Jak tento mrak pronikneme? Knihu napsal křesťan a můžeme ji nabídnout lidem, kteří jsou přitahováni východním mysticismem, protože jejím středem je Kristus a protože umožňuje niterné samotu, aby byla uspokojena. Přetvoří tedy naši osobnost.

4. Mohu **být více sám sebou.** Spolupracuje se mnou Duch svatý a uzdravuje mne od strachu, který mi brání být sám sebou. Masku, kterou nosím, může být odstraněna. Stejně konvence, klam a pózy pro druhé přestávají mít význam.

5. **Pomáhá ostatnímu modlitebnímu životu,** který mám. Přestávám vyslovovat stále stejná slova. Jsem-li povolán k modlitbě, moje mysl se rychle přiblíží Boží přítomnosti, a mohu mluvit souvisleji. V modlitbách lidí jsou rozdíly. Když se někteří modlí, cítíme, že používají pouze slova. Jaký je tu rozdíl? Nechci hovořit o duchovní úrovni, ale nazval bych to zvykem kontemplativně se modlit. Někteří se mohou posadit a ztratit se v Boží přítomnosti. Takoví lidé se mohou neustále modlit i uprostřed plné činnosti. Každý z nás toho může dosáhnout. Kontemplativní modlitba nám k tomu pomáhá.

Metoda kontemplativní modlitby

V kontemplativní modlitbě je několik fází. Než se připravíme k této modlitbě, naučme se trávit čas v Boží přítomnosti; doslova ztrácet čas s Bohem. Člověku, který se neustále dívá na hodinky, to bude velice zatěžko, protože se mu bude stále ozývat: „Ztrácíš čas, ztrácíš čas!“ Musíme si říci: „Neztrácím čas. Já to potřebuji víc než cokoli jiného.“ Dokud si toto neuvědomím, nebudu se moci ani klidně posadit. Někteří lidé možná dovedou sedět klidněji než ostatní. Jsou pozhnání.

Byla Marta a Marie (L 10,38-42). Ježíš nikdy Martu z ničeho neobviňoval. Nikdy neřekl - Marto, děláš to špatně. Ježíš řekl Martě, že je jistý řád a některým věcem je třeba dát přednost. Jestliže neznáš tuto správnou prioritu, budeš vždycky na druhé žárlit. To nesmíš!

V našem životě jsou také některé věci přednější. Naučme se jim! Vstaňme si brzy ráno, jestli můžeme, vyčleňme čas i večer, naučme se sedět klidně bez rádia, bez hudby, bez televize, buďme sami. Modernímu člověku je velmi zatěžko být v tichu bez zvuků. Když nic jiného, máme aspoň sluchátka, která zapneme do magnetofonu, a pohybuje se v rytmu. Tolik se bojíme být sami sebou, že si sebou stále nosíme nějaký hluk. Naučme se sedět klidně v tichosti. Mějme odvahu podívat se každý sám v klidu na sebe. To je pro kontemplativní modlitbu nezbytné.

Když vyjmenovávám tyto fáze, můžeme použít kteroukoliv, nebo se pohybovat od jedné ke druhé, nebo si vybrat jednu podle své vlastní potřeby.

1. **Fáze uvolnění a mlčení.** Sedněme si a uvolněme se, ať odplyne veškeré napětí. Bůh je blízko nás, přece nám to slíbil a svůj slib dodrží. Všechny násilné pocity, které máme v sobě, nechme odplout. V Boží přítomnosti se nemusíme cítit násilně. Hněv je takovou násilnou věcí. Vnitřní bouře nechme utiřit. V mé omezené zkušenosti, když se silně stupňuje napětí, jsem schopen

se zastavit, sednout si a říci: „Takhle tě to nikam nepřivede. Věz, že Bůh je blízko tebe.“ Víím, že zaslíbení v Novém zákoně jsou dána mně, a tak se o ně hlásím.

2. Fáze vědomí Jeho přítomnosti. Nechápejme to špatně, to neznamená, že by v první fázi Bůh nebyl. Je tam, ale my postupujeme fázi za fází. V první jsme se naučili uvolnit se v Jeho přítomnosti a teď si prakticky uvědomujeme, co Jeho přítomnost pro nás znamená. Je tu, zná mé potřeby a já chci přebývat uprostřed svého pravého já. Nyní hledám, jak si Ho uvědomit, kdo On je. On mne učinil svým vlastním obrazem, přece mne nezavrhně. Část našeho hlubokého problému je, že se zavrhuje sami. Je to v některých z nás velice hluboce zakořeněno, a já to chci překonat. Proto říkám: „Jsem udělán k Jeho vlastnímu obrazu. On mne miluje a já chci vstoupit do Jeho přítomnosti.“ Bible říká, že Ho mohu zvat, Otče, můj Otče, a v tomto vědomí ztratit sám sebe. To není jenom možné, to je nezbytné.

3. Fáze odevzdání se. Před Jeho přítomností se vzdávám každé polohy svého bytí. Není tomu tak, jako kdyby mne skutečně neměl, ale já ve svém nesprávném vztahu od Něho mohu věci vzdalovat. Nyní se k Němu sám vracím. Sám Ho vlastně prosím, aby mne opět vlastnil, aby žil ve mně, skrze mne. Mohu vzít své jednotlivé části a vložit je do Jeho rukou. Je to skutečně cítit, jak od člověka odchází nervozita a napětí. Krok za krokem se Mu mohu podřídít a přijmout Jeho přijetí. Vzpomeňme si, podřízení Bohu není pohybem dolů, ale vzhůru. Podřízení se lidem je pohyb dolů. Jestli však nejsem odevzdán Bohu, pak zjišťuji, že jsem odevzdán lidem. Jestli se podřizuji Bohu, a víím, komu patřím, pak strach z lidí mne opouští. Odevzdání se do rukou Kristových je pohyb vzhůru. Tato fáze je tedy kladná a obohacuje nás. Čím déle v ní setrvám, tím budu citlivější. Zjistíme, že řada nezbytných napětí v rodině pochází z toho, že jsme se Mu nepodřídili.

4. Fáze přijetí. Mnoho přirozených reakcí, výrazů a gest jsou gesta odmítající. Mohla by to být reakce vnitřního vzdoru. Mnoho z nás se stále bouří proti svým rodičům, i když jsme už vyrostli a jsme dospělí. Dítě má bezvadnou paměť všeho, co se dělo zlého proti němu, ale velice slabou paměť pro dobré věci, které mu byly prokázány. Ve své dospělosti můžeme být stále rebelanty. Tento vzdor proti rodičům ukazujeme nevědomky i svým životním partnerům. Ve fázi přijetí po odevzdání se Bohu říkáme: „Pane, přijímám všechno ve svém životě. Děkuji Ti za svou matku, svého otce, děkuji za to, co si pamatuji. Teď to může vyjít ven, a může to být přijato, protože Ty jsi mi projevil dobro.“ Toto přijetí znamená, že přestanu utíkat před skutečností. Utíkáme před tolika věcmi; přicházejí tehdy, když se posadíme v klidu a necháme se Bohem prostoupit. Nyní říkáme: „Pane, nechci od toho utíkat, vidím to, a chci to přijmout.“

Můj otec zemřel, když mi bylo 4,5 roku. Maminka mi vyprávěla, že jsem na otci visel. Nevím, byl jsem moc malý, ale uvnitř cítím, že hledám někoho, kdo by byl jako můj otec. Když jsem sám a nechám Boha do sebe proniknout, může tyto věci vynést napovrch. Mohu mu říci - Ty jsi můj Otec.

Někdy jsme vůči Bohu nepřátelští - proč jsi mi to udělal? V této fázi přijetí můžeme pokojně říci - Pane, já to přijímám. Je to fáze velice hlubokého uzdravování. Jestliže ji budete vykonávat, dá vám obrovskou svobodu.

5. Fáze pokání a odpuštění. Může vám přijít na mysl obecný hřích. Pocit, že nejsem hoděn, abych byl v Jeho přítomnosti, nebo to může být stav, do kterého jsme se sami dostali docela před nedávnem. Předložme to před Něj, prosme Ho za odpuštění a potom Mu poděkujme. Dívejme se na Boží tvář, neodvracejme se. Bůh nás přijímá takové, jací jsme. Když vyznám hřích před Bohem, okamžitě je přikryt Jeho krví. Poděkujme Mu za to a pokračujme. Přijměme v radosti lásku a odpuštění, které nám dává.

Ve východní Africe měli neustálé probuzení, které trvalo několik let. Ve středu tohoto probuzení měli bratři a sestry tu schopnost, že si vzájemně vyznávali hříchy. To se musí dělat opatrně a v přítomnosti Pána. Po vyznání začali okamžitě zpívat sláva, sláva Beránkovi, že mě očistila Jeho krev.

6. Fáze kontemplace. Všechny překážky jsou nyní odstraněny, naše myšlení už není středem našeho bytí, naše vůle nyní přichází do místa, kde může stát bez tékání a dívat se na Něho. V mé mysli už není jiné touhy, než je Bůh. Dívám se na Něho, protože Ho miluji. Dívám se na Něho, abych Ho miloval. Bůh se stává veškerou touhou srdce. Během kontemplativní modlitby se mohou dít velmi užitečné věci.

7. Fáze přijímání. Bůh neustále odpovídá, nikdy neodmítá toho, kdo Ho hledá. On do mne vstupuje, dává mi klid a pokoj, dává mi schopnost trpět a odstraňuje zoufalství. Utrpení beze smyslu zoufalství vzbuzuje. Když Bůh vstoupil do mého bytí a přítomnosti a utrpení je přijato, mizí zoufalství. Místo toho je láska a radost. On mne plní touhou chválit a děkovat. Někdy do člověka vstupuje Duch svatý zvláštním způsobem a nastává extatické chválení a děkování.

8. Fáze přímluvy. On se může v nás modlit za druhé. Ve středu naší modlitby neustále udržujeme potřebu přímluvy. Tato přímluvná fáze vede k fázi chvály a díkyčinění. Můžeme děkovat za všechno. Můžeme dokonce děkovat za to, co působí našemu srdci bolest. Můžeme děkovat i za své slabosti, protože ty vás vedou k Němu. Přijdeme na to, že Ho můžeme chválit a děkovat Mu za všechno. To, co se nám dříve zdálo nesmyslné, je teď logické. Proč? Protože jsme se ztratili v Jeho přítomnosti, můžeme strávit dlouhý čas děkováním a chválením.

9. Fáze díkyčinění.

Vnější překážky.

Problémem číslo jedna je pro nás to, jak se vypořádat s roztěkaností. Nikdo neřekne - já to nechci, ale řekne - jsem roztěkaný. Prvním rozptýlením jsou roztoulané myšlenky. Když se nemohu soustředit minutu, jak bych se mohl soustředit hodinu? Nemohu se uvolnit, nedovedu se zbavit svých napětí, a když jsem fyzicky a duševně unaven, jak mohu trávit čas s Bohem?

První, co je třeba udělat, je přijmout svoji slabost. Pamatujte, že tato modlitba není pro vás, ale pro Něho. Nemodlíte se za sebe, ale skutečně toužíte po Něm. Proto řeknete: „Pane, jsem unaven, rozptýlen, dnes jsem se v práci hodně nadřel, všechno je proti mně a všichni po mně jedou. Necítím se dobře, cítím, že mne dříve nebo později převálčují. Pane, pomoz mi!“ Řekněme to Bohu. Postupně zjišťujeme, že ty věci od nás odcházejí. Je tomu skutečně tak, věrme tomu. Buďme připraveni ztratit čas jako oběť pro Něho. Vyléváme svůj čas k Jeho nohám, a to je nutná oběť. Nestěžujme si! Buďme k Němu otevřeně čestní. Věnujme nějaký čas tomu, abychom Mu řekli: „Pane, takové to se mnou je, potřebuji Tvou pomoc, Ty mi můžeš pomoci! Potřebuji Tě víc, než cokoli jiného. Prosím, dovol mi přijít do Tvé přítomnosti.“ A časem se přesvědčíme, že nám pomáhá.

Druhou věcí, jak se zbavit roztěkanosti, je rytmické dýchání. Může nám to připadat nepřesvědčivě, východně, ale velmi to pomáhá. Není v tom nic nekřesťanského. Když jsme v napětí, trápení a vzrušení, náš tep a dech se zrychluje. Záměrným zpomalením dechu dochází ke zklidnění. Zakusme to, že tomu tak skutečně je.

Jednoduchým postupem je vdechovat pomalu a počítat si s rytmem svého srdce třeba do 6 tepů a znovu na 6 tepů setrvat ve výdechu. Velice rychle nás to uklidní. Naše mysl, místo aby se někde toulala sem a tam, se soustředí více na dýchání, dojde k uklidnění, napětí pomine a uvidíme, že je možné přemýšlet o Bohu.

Třetím způsobem je opakovaná modlitba. Bible je proti opakovanému modlení. Ježíš řekl: „Nedomnívejte se, že mnoha slovy pohnete Bohem“ (Mt 6,7-8). To neděláme. Jednoduše se soustředíme na Jeho rysy. Neřekli jsme mu - Ježíši, Synu živého Boha, smiluj se a sestup dolů! Neopakujeme také slova, abychom Ho přesvědčovali. Jednoduše se odvoláváme na Jeho vlastnosti.

Vzpomeňme si na slepce Bartimea, jak stále opakoval: „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou! (Mk 10,47-48). Ježíš v tom neviděl nic špatného. Přišel k němu, slyšel ho.

Lze opakovat Jeho jméno a tím se upevňuje moje myšlenka na Něho. Mohu Mu také říci: „Já tě miluji, poněvadž jsi byl za mne na kříži. Už nechci žít sám pro sebe, Pane.“ Moje myšlenka na Něho se upevňuje a moje soustředění se vrací.

Potřebujeme Boha uctívat modlitbou, srdcem a vůlí, nikoli pouze myslí a ústy. Sám jsem zažil úžasné ozdravení ve vztahu k lidem, které se týkalo minulých událostí, co jsem kdy měl proti nim. Pomohl mi uzdravit to, co bylo v mém těle, pomohl mi od tlaků a depresí z ďábelského útoku. Není na tom nic divného, a není třeba se toho bát. On je všude kolem nás, miluje nás. Bible říká, že máme naše bytí jenom v Něm. Proč bychom Ho nemohli vychutnávat? Proč Ho nenechat proniknout vším, co je moje? On nás vyzbrojí lépe, abychom se vypořádali se světem, do kterého jsme byli postaveni.

Dotaz: Můj přítel má problém, že při modlitbě usíná. Jsou-li léky proti nesoustředěnosti, jsou také proti usínání?

To je jeden z problémů, o kterém lidé hovoří při kontemplativní modlitbě. Jestliže zhluboka dýcháte, uklidňuje vás to. Jakmile zmizí napětí, usínáte. Zpočátku je to dobře, protože vaše napětí zmizí. Je to ozdravení. Ale v modlitebním růstu, když člověk skutečně dosahuje stupně kontemplativní modlitby, překonává už pokušení usnout. Kdy spíme? Když tu není nic, co by poutalo naši pozornost a rozrušovalo nás.

Ve skutečné kontemplativní modlitbě je zkušenost a vzájemné působení tak silné, že se člověku spát nechce. Je to osvěžující. Aktivizuje to takový druh uvolnění, že jsme raději vzhůru a přijímáme, než spíme. Myslím, že ten přítel potřebuje rozebrat stupeň svého modlitebního růstu, aby zjistil, proč spí.

Mají-li se dva lidé rádi, tak je skutečnost, že jsou spolu, uklidňuje, ale neuspává. Někdy mluví, někdy sedí a dívají se na sebe, ale pokud si vzpomínám, nikdy jsme neusínali. Nemuseli jsme spolu ani mluvit. Seděl jsem a díval se do jejích očí třeba celou hodinu. Určitě máte stejnou zkušenost. Opravdu vás to uklidňuje, ale neusínáte. Kdybyste usnuli, jistě by se divila, co se to s vámi děje. Řekla by - když v mé přítomnosti spíš, tak si běž!

Hovořili jsme o násilí. Uvnitř nás jsou určité skryté pocity. Jsou to sklony k násilí a člověk, který chce skutečně vychutnat Boží přítomnost, se musí těch věcí vzdát.

Bůh nás chce vtáhnout do své přítomnosti. Kdyby to nechtěl, neposlal by nikdy svého syna. Nemusím zde vytvářet nějaké bariéry. Bůh je všechny odstranil, mohu vejít a radovat se a vychutnávat Jeho přítomnost. Jestli to začneme dělat, zjistíme, že tento vztah s Ním přetváří naši vnitřní osobnost. Protože ovládáme svoje vášně a sklony k násilí, budeme schopni rozlišovat potřeby druhých lidí.

Manžel porozumí rychleji potřebám své ženy, a může jí pomoci a žena může chápat potřeby manželovy. Ve vztahu k dětem se stáváme stále méně násilničtí a děti budou zjišťovat, že je možné nás poslouchat. Je to vnitřní vztah násilí, který jim brání, aby poslouchaly, co jim říkáme. Dokonce způsob mluvy a slova září moudrostí, a nemusí se už nic předstírat.

Můžeme být otevřenější, můžeme slyšet, co nám říkají druzí a život neustálého dávání a přijímání je možný. Nejzajímavější pro mne bylo, že se může změnit má násilnická přirozenost. Uctívám Krista, který dal sám sebe, a pomalu může být měněna má mysl a vnitřní postoje, takže nacházím naplnění v dávání.

Dle mé zkušenosti je někdy nezbytné vyjadřovat věci slovy. Proto říkám: „Pane Ježíši, pomoz mi!“ Okamžitě přichází Jeho pomoc, která odstraňuje překážky, které jsem vnímal mezi mnou a Jím. Moje žena a děti si na to zvykly a jsou ke mně velmi laskaví. Už se mne neptají, co se děje? Chápou, že tu jde o vnitřní rozhovor. To mne také chrání před tím, abych si myslel, že se to všechno děje kvůli mně. Nikoliv, je to kvůli Němu. Zásady, které jsem nastínil, jsou stejné. Každý z nás do toho může vstoupit.

Dotaz: Neužil jste vůbec slovo mystika. Proč?

Z několika důvodů. Někteří z nás mají dost nejasnou představu, co mystika vlastně je. Někdy si myslíme, že mystika je taková mlhavá záležitost. Někteří lidé, kteří přicházejí z mé části světa, takoví jsou. Tak v oblasti mysticismu uniknou jakékoli odpovědnosti a zkoumání. Jsem-li mystikem, mohu si sám určit obsah svého mysticismu. Tak nemohu být nikomu odpovědný. Když se mne někdo zeptá, proč dělám toto, jsem já sám vlastní odpovědí. Všechno mohu svést na svůj mystický vztah.

Křesťanská kontemplativní modlitba taková být nemůže. Má obsah. Přímo uprostřed ní není zvuk, ale Osoba a my víme, kdo to je. Když to tedy dělám, způsob mého chování je odpovědný a je možno ho určit a prověřovat. Jestliže mne pozorujete, můžete říci buď - já to potvrzuji, nebo - protože tvoje chování nenásleduje Ježíše Krista, nemohu to přijmout. Máme-li Ježíše ve svém středu, moje kontemplace, moje modlitba musí změnit mé chování, aby bylo Jeho. Nemohu dělat cokoli bych chtěl a svádět to na svůj mystický vztah. Jsem odpovědný společenství, věřícím kolem mne. Mohou se zeptat: „Bratře Same, tvé chování není úplně v souladu s tím, co jsme viděli u Ježíše.“ Stávám se podobným Jemu. Je tam obsah a odpovědnost. Je to osoba, ke které mám vztah. Proto neužívám slovo mystika.

Byli však křesťanští mystikové. Neměli bychom se tohoto termínu bát. Oni opravdu navazovali vztah k Ježíši a stali se Mu podobni.

Žijeme v době empirické. Co nelze objektivně experimentálně dokázat, nemůže být přijato. V takové době má mystika špatnou pověst a naše projevy z kazatelny o čemkoliv, co je duchovní, se stávají neplodnými. Toho jsme se báli. Mysleli jsme, že někdo by nás mohl žádat, abychom to dokázali. Co uděláme? Čím více mlčíme, tím více sem proniká východní mystika, protože v hlubinách vědomí člověka je touha zažít Boží přítomnost. Ne jenom stále dělat druhým tohle, tohle a tohle, ale mohou Ho pocítit? Poznat? Zakusit Ho?

Musíme tedy mluvit o způsobu, jakým nás Ježíš vede do své přítomnosti a do přítomnosti svého Otce. Přece nám to slíbil: „Můj Otec a já přijdeme a učiníme si tu u tebe příbytek“ (J 14, 23). Proč bychom to neměli zažít?

Křesťanská kontemplativní modlitba má svůj obsah. Ve středu není tajemství, ale Ježíš Kristus. Nenavazuji vztah ke zvuku, ale k Osobě. Protože navazuji vztah ke Kristu, měním se, chci být jako Ježíš. Stávám se odpovědným svému tělu, tělu věřících. Jsem odpovědný vám, vy jste tělem Ježíše Krista, patřím vám a vy patříte mně. Co se děje, lze prověřit Slovem a společenstvím věřících.

Závěr

2 Tm 1,7. Pavel říká: „Bůh nám nedal ducha bázlivosti...“ O jaký strach tu jde? Určitá obava je nutná. Když se na mne ulicí řítí auto, musím znát pocit strachu, abych se uhnul. Bázeň Boží je nezbytná, strach z věcí, které mohou uškodit mému tělu je nutný, strach z hříchu je nutný. O jakém strachu se hovoří zde? Jeden velice volný překlad Bible říká: „Boží dar Ducha svatého nechce, aby ses obával lidí.“ Je to strach z lidí. Jestliže se obávám lidí, nemohu pracovat evangelizačně, protože strach bude blokovat dorozumění. Otázka je, zda mi může Duch svatý pomoci, jestliže se ze své přirozenosti bojím lidí. Ten verš říká, že udělá tři věci, aby nám pomohl.

1. Posiluje v nás vnitřního člověka, silně si uvědomujeme svou vnitřní totožnost. Lidé nás mohou zabít, ale nemohou nám vzít jistotu, že jste Božími dětmi.

2. Dává nám moudrost. Pochopení, kdo je člověk, co je člověk, kde člověk končí. Když chápeme toto, některé omezené věci, které v nás vzbuzují strach, odcházejí.

3. Dává nám schopnost milovat lidi a opravdově se radovat, že jsme s nimi. Není silnější protilátka proti strachu než láska. Strach je právě tak záporný, jako je láska kladná. Bible říká: „Dokonalá láska strach zahání (1J 4,18). Všechny tyto tři protilátky proti strachu - vnitřní síla, moudrost, láska, jsou dílem Ducha svatého a On nás uzdravuje.

Vzpomínáte na Šimona Petra v Lukáši 5, když říkal: „Nejsou tu žádné ryby, jdu jenom ze vzdoru, a když se vrátím bez ryb, nejsem hlupák. Ty jsi hlupák.“ Pamatujete, jak loď byla přeplněna rybami? Jak padl Ježíšovi k nohám a řekl: „Odejdi, já jsem hříšník! Měníš můj vzdor, jsem příliš starý. Žil jsem vyrovnaně, přizpůsobil jsem se svému prostředí. Víím, co dělat, aby tento systém fungoval. Teď přicházíš Ty, porušuješ moji vyrovnanost. To nemohu přijmout, zašel jsem příliš daleko. Odejdi!“

Co řekl Ježíš? „Proč se tak bojíš, Šimone? Nepřišel jsem tebou otrást a opustit tě. Pojď, nechej se předělat.“

Vzpomínáte na tu hlínu? Pamatujete na její schopnost odpovídat? Odpovědnost je v ruce Tvůrce, schopnost odpovídat je vlastností hlíny. To je všechno, o co Ježíš Šimona žádal, a cesta začala. To je všechno, co žádá od vás i ode mne. Není to lehké, protože On třese samotným naším středem a skutečné přizpůsobení je bolestivé. Tak se Petr začal z hříšného přizpůsobování přizpůsobovat Ježíši Kristu v Kristu, a cesta začala.

Vzpomeňte si, jak Šimon řekl: „Ty jsi Syn živého Boha.“ (Mt 16,16). A potom řekl: „Ale nepůjdeš na kříž!“ To byl vždycky Šimonův problém. Nazýval Ho Pánem, ale také říkal: „Takto ne!“ Jestliže tu je „takto ne“, pak není Pána. Není tomu tak? Je to skutečně pravda, ale Šimon to neustále dělal. Nám se to nezdá divné, protože to děláme také. A co musel Ježíš udělat? Řekl: „Lehni, hochu, lehni!“ Pamatujete si na toho psa, toho německého vlčáka? „Lehni!“

Poslušnost ke mně nepřichází okamžitě. Musím k Bohu stále obracet mysl. Říkám Mu také, že musí existovat i jiná cesta, a On mi říká: „Lehni, hochu, já jsem Pán a ani ti to nemohu vysvětlovat.“ Musí být kategorie, ve kterých to lze vysvětlit, pokud ale tato kategorie chybí, jak to vysvětlit? Není třeba vysvětlovat. Já jsem Pán. Lehni! Pouze v této podřízenosti se učím. V Kristu, skrze Krista, pro Krista. Není jiné cesty.

Třetí obraz - je po vzkříšení (J 21,15-19). Šimon Krista zapřel a litoval, hořce plakal. Zmrtvýchvstalý Pán k němu přichází, patrně si ho bere stranou. Všichni snídali a Ježíš říká Petrovi o samotě: „Šimone, synu Janův, miluješ mne více než tito? Jsem tvým absolutním absolutnem?“ Šimon říká: „Ano, Pane, miluji Tě víc než cokoli jiného.“ Okamžitě mu Ježíš dává příkaz: „Pas mé beránky!“ Jde láska a poslušnost dohromady?

V Janově evangeliu říká Ježíš: „Jestli mne miluješ, dodržuj má přikázání“ (J 14,15). Jestliže říkám, že Ho miluji, bude po mně žádat poslušnost? Ano. Proč? Řeknu vám to.

Moje žena a já jsme se znali 4,5 roku, než jsme se vzali. Celý tento čas působily na nás naše rodiny velkými tlaky. Říkali - nesetkáš se s ní! Ale já jsem se s ní vždycky nějak setkal. Oba jsme rozuměli něčemu z toho, co znamená láska a závazek. Indické ženy nosí náušnice. Mají rády šperky. Náušnice jsou někdy dlouhé, jindy krátké, jak je to právě moderní. Když byly moderní krátké náušnice, moje snoubenka nosila stále dlouhé. Na universitě byly ještě tři její sestřenice, velice moderní dívky. Styděly se, že nejde s módou. Řekly jí, že dlouhé se nenosí. Ona řekla: „To je mi jedno. Když je budu nosit dlouho, zase přijdou do módy.“ Říkaly, že je tvrdohlavá a zavolaly mne: „Same, co řekneš, to Ona udělá. Řekni, ať si ty náušnice sundá.“ Byl jsem mladý a velice nezkušený. Ten večer, když jsme byli spolu, jsem jí řekl: „Nejsou moc dlouhé?“ Rozevřela široce oči a podívala se do mých: „Tobě se to nelíbí?“ Viděl jsem, že odpovědět je nebezpečné a že budu mít problémy, tak jsem mlčel. Beze slova si je sundala a dala mi je do rukou.

O jaký rozdíl tu jde? Svým sestřenicím řekla, že jí to je jedno. Mne se neptala ani na důvod mého přání. Proč? Protože nikdy nezpochybujeme záměry lásky. Jestliže láska vznáší požadavek, nemůže vás nikterak zranit. Ona poslechne bezpodmínečně, bez ptaní po důvodech.

„Šimone, synu Janův, miluješ mne více než tito? Jsem tvým absolutním absolutnem?“

„Ano, Pane, jsi.“

„Pak mne poslouchej! Neptej se po důvodech! Nežádal bych po tobě věci, které by tě mohly zranit.“

Když dosáhneme tohoto vztahu, kdy se láska vzdává lásce, pak jsme osvobozenými lidmi. Už se zde neuplatňuje strach, ani hrozba, ale pouze láska se vzdává lásce. Jde-li o lásku na Kalvárii, mohu pochybovat o jejích záměrech? Proto říká Pavel: On je Bůh, který se sám dává. Nemůžete Ho uctívat, aniž by se vám sám vydal. Protože je přirozenost Boží taková, dáš sám sebe (Ř 12,1-3).

„Šimone, miluji tě. Miluješ mne také?“

„Ano, Pane, miluji.“

„Šimone, důvěřuj mi. Poslouchej mě v Kristu, skrze Krista, pro Krista.“ Co se pak stalo se Šimonem? Byl osvobozen v pěti oblastech:

1. Příběh Kornélia (Sk 10,1-33). Znáte Šimonovy předsudky. Žid - pohan. První, co **Kristus** dělá, je to, že mne **osvobozuje od předsudků**, které jsou důsledkem mého strachu. Strachu z neznámých lidí, kteří jsou všude kolem nás. To nejsou naši lidé, to jsou odlišní lidé, jinak myslí, jinak jednají, takže v předsudcích zrozených ze strachu je již zařazují do kategorií. Ježíš mne osvobozuje, abych si uvědomil, že i oni jsou oslovitelní.

První svoboda, která byla dána Šimonovi, byla **svoboda od strachu z neznámých lidí**. Pohan byl neznámou prázdnotou. Existují takoví lidé i pro nás? Bojíme se k nim přiblížit. Upevňuje v nás strach předsudky? Chci být svobodný? Evangelizace se nikdy nemůže uskutečnit, jsem-li svázán strachem.

2. **Ježíš osvobozuje Šimona ze strachu z konfrontace** (Sk 4,13). Sanhedrin vyslyšel Petra a Jana. Nemocný muž byl uzdraven - znáte ten příběh? Jestliže se nechávám vést Duchem svatým, budu se určitě střetávat s různými lidmi. Dříve či později se mne úřady zeptají: „Co to děláš? Nám nevádí, že uzdravuješ nemocné, ale nedělej to jménem Ježíše. My jsme pro uzdravení, ale ne pro Ježíše. Proč na něm trváš?“

Jestliže se bojím konfrontace, nemohu být použitelný pro evangelizaci. Ježíš osvobodil Šimona od strachu z konfrontace. Kdysi nedokázal čelit malé děvečce. Vzpomeňte si, když mu služebníci velekněze řekli: „Ty jsi také z Galileje“, ohrazoval se: „Ne, ne, nevím nic o tom člověku!“ Najednou stojí před nejučenějšími lidmi tribunálu a říká: „Co je správné? Máme poslouchat vás nebo Boha?“ Haleluja! Pane, osvoboď mne od strachu z konfrontace.

3. Šimon byl **osvobozen od strachu sdílet odpovědnost za druhé** (Sk 5,15). Přinášeli nemocné a kladli je na ulicích, aby na ně padl aspoň stín Šimona Petra. Není to lehké, vzít na sebe odpovědnost za ty nemocné, nešťastné, trpící lidi. Vyžaduje to velice mnoho citové energie. Je tu obrovské pokušení říci: „Ne, Pane, tohle nemohu udělat. Ať to dělá matka Tereza, já nemohu.“

Ale bratři a sestry, jestli církve na sebe nemůže vzít odpovědnost za ty chudé a vyloučené lidi, pak nebudeme moci nikdy dosvědčovat spasitelnou moc Ježíše Krista. Můj národ je chudý a do jisté míry musím znát svou osobní zodpovědnost. Oni ze mne vysají moji energii, ale Bůh říká: „Nejsi to ty, k němuž vzhlížejí, jsem to Já. Dej mi své „ano“ a budu proudit skrz tebe. Já tě podržím a moje moc se jich dotkne.“ Osvobodil Šimona od strachu sdílet odpovědnost za trpící a vyvržené.

4. Šimon je ve vězení, zítra ho Herodes nechá setnout (Sk 12,6-9). Církve nemá žádný vliv, tak se modlí. Bůh vyslyší modlitby a posílá do žaláře anděla. Co zatím dělá Šimon? Spí. Nekouše si nehty, nezoufá si, co bude zítra, spí. Co je to za důvěru? Příští den se tě chystají zabít, a ty spíš. Žádný doktor ti nepředepsal prášky pro spaní. Jak žiješ s tímto druhem důvěry?

Je noc. Šimon je ve vězení, je zamčeno, žádné světlo, to místo páchne, nikdo to nečistí, ale on není sám. Duch svatý je s ním a začíná s ním hovořit:

„Šimone, kde jsi?“

„Jsem ve vězení, Pane“

„Šimone, co říká Herodes?“

„Zítro ráno mne popraví.“

„Šimone, co říkal Ježíš?“

„Řekl, že zemřu jako stařec, Pane.“

„Šimone, kdo je Pánem? Ježíš nebo Herodes?“

Ted' se Petr smál: „Pane, už to chápu, už je mi to jasné. Je-li Ježíš Pánem, nedělá dějiny Herodes, ale Ježíš. Jestliže řekl, že zemřu jako stařec, nemůže to Herodes změnit. A tak, když je tomu tak, proč bych se neměl dobře vyspat?“

To je výborná logika. Proto řekl: „Dobrou noc Pane“ a usnul. To je důvěra přiměřená skutečnosti.

Církev pod tlakem, pronásledováním, musí znát svobodu, kterou Ježíš dává. **Žít v důvěře, správně.** Kdo mne osvobozuje? Ježíš.

5. **Osvobození ze strachu před smrtí.** To je tradice (J 21,19). Ježíš to Šimonovi říká, aby Šimon věděl, jakou smrtí zemře. Bible nám však neříká, jak Šimon zemřel. Tradice říká, že zemřel v Římě. Podle tradice vyšel z Říma a potkal Ježíše, který šel do Říma. Zastavil Ježíše a ptal se: „Quo vadis Domine? (Kam jdeš, Pane?)“ Ježíš odpověděl: „Jdu na místa, ze kterých odcházíš.“ Šimon říká: „Podruhé ne. Zastoupil jsi mne jednou, to stačí. Tentokrát jsem na řadě já.“ Vrátil se, byl ukřižován hlavou dolů, podle svého vlastního přání.

Jednou vy i já zemřeme. To není hrozná předpověď, to je nutnost jako spánek. Smrt je nezbytnou částí vývoje. Není otázkou, že zemřeme, ale jak zemřeme. Umíráme pouze jednou. Neměli bychom umřít dobře? Nemáme druhou možnost. Nelze to už příště zlepšit. Umřeme pouze jednou. Pane, osvobod' nás od strachu ze smrti.

„Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než tito? Jsem tvým absolutním absolutnem? Podřídíš se lásce kvůli ní samé?“ V Kristu, skrze Krista, pro Krista. **Jediný nátlak je nátlak lásky. Láska vydávající se lásce.** Energie Ducha svatého vás naplňuje, dává vám sílu, osvobozuje vás, používá vás. Ať Duch svatý ve vás sténá, ve vaší mysli, ve vašem srdci, abyste se podrobili, aby vás mohl použít tvořivě po celém Československu. Díky.

Děkujeme Ti, pane Ježíši, milujeme Tě. Není čas na mnohá slova, je čas, abychom se s Tebou sjednotili. Pane Ježíši, pronikni do mne, do mé mysli, do mého srdce a pronikni skrze mne do mého světa. Dávám Ti své amen.

Ve strachu jsem váhal. Odpust' mi. Nemohu se bát lásky na Kalvárii. Ať mne tato láska vyléčí z každého strachu. Prostup mne, pronikni mne svým světem, protože je to Tvá vůle ještě dřív, než se stala vůlí mou.

Pane Ježíši, co jsi udělal Šimonovi, učiň opět. Milujeme Tě, Pane, mí bratří a sestry i já se tuto modlitbu modlíme každý zvlášť. Vyslyš naše prosby. Děkujeme Ti. Modlíme se tuto modlitbu ve Tvém jménu, pro Tebe, Pane Ježíši.

Amen